

EL COMBAT CARNERA - UZCUDUN VA ESSER AJORNAT PER A DIUMENGE VINENT

La vetllada que s'havia de celebrar ahir a la tarda a l'Estadi de Montjuïc, a base del combat Carnera-Uzcudun, ha hagut d'ésser ajornada. Els esdeveniments de la setmana passada, que paralitzaren per uns dies la vida de la nostra ciutat, han influït també en l'aspecte esportiu. Per ordre governativa la reunió anunciada per a ahir es va haver de suspendre, i els organitzadors han assenyalat diumenge vinent, dia 30, per a donar-la.

A part els perjudicis econòmics que reportarà aquest ajornament — tota vegada que augmentarà les despeses —, cal convenir que tal com anaven les coses és preferible que s'hagi ajornat. No pas perquè creguem que la concentració d'uns quants milers d'espectadors a l'Estadi de Montjuïc hagués d'ocasionar disturbis, sinó perquè les exagerades informacions que molts periòdics estrangers havien donat dels fets de Barcelona, informacions que presentaven la nostra ciutat en l'anarquia més completa, haurien retret tots els aficionats de la Península i de fora que han manifestat desigs d'assistir a la reunió.

El combat, doncs, es farà diumenge vinent a la tarda, i és de creure, a jutjar pels informes que tenim, que l'Estadi registrarà el ple més imponent d'ençà de la seva construcció. La presència a la nostra ciutat dels dos pesos forts ha fet que l'interès per presenciar aquest combat augmentés considerablement de dia en dia. Res no ho prova més que l'afluència de públic als entrenaments de Paulino i Carnera, a l'Olympia. Els nostres aficionats els han seguit amb veritable interès, i tothom fa el seu pronòstic, guiant-se amb el que s'ha pogut apreciar en aquests entrenaments.

En la nostra anterior edició vam exposar el nostre pronòstic. En escriure aquelles ratlles haviem vist dues sessions d'entrenament a l'Uzcudun i una a Primo Carnera. Ara n'hem vist més. I en cada sessió, com tots els que les han seguides amb interès, hem pogut apreciar coses noves.

Paulino Uzcudun ha evidenciat trobar-se en una forma magnífica, i ha palesat una agilitat gran. Els seus cops són de molta contundència, i esquiva molt bé. Ha causat una impressió magnífica perquè ha posat de manifest que és un pes fort "assabentat", cosa que difícilment ens hauríem arribat a creure sense veure-ho.

Primo Carnera, a cada nova sessió que li hem vist, ens ha impressionat més. El gegant italià no té l'agilitat de l'Uzcudun, però la seva lleugeresa sorprèn. Els seus cent vint i tants quilos no li priven de moure's amb molta facilitat. Quant als seus coneixements de boxa, si bé no convenç ni de bon tros com Paulino, demostra que el centenar de combats i exhibicions que porta fets d'alguna cosa li han servit. El més remarcable que li hem apreciat és el directe d'esquerra, fàcil i perillós, gràcies a la seva extraordinària envergadura. El col·loca amb una rapidesa sorprenent.

Seguim creient que l'interrogant més gros que pesa damunt aquest combat és el punch de l'italià. El seu cop — pesa 125 quilos i amida dos metres quatre centímetres d'alçada — pot acabar un combat en qualsevol moment que pugui arribar a l'adversari amb precisió. Però com que Paulino ultra la seva esquiva té a favor seu que és l'únic pes fort del món que no ha fiect·t mai el genoll davant de cap adversari, les possibilitats d'un triomf per k. o. de "Bebé" Carnera queden reduïdes considerablement.

No sabem amb exactitud quines dots d'assimilació posseeix el gegant transalpí, però tot i que en els entrenaments que li hem vist s'ha deixat arribar a la cara i a l'estómac amb tota impunitat, no se'n pot fer gaire cas, d'això. Per altra banda, el fet que Young Stribling l'enviés a la lona en dues ocasions diferents (tal com fèiem notar en el nostre número anterior) dóna una certa esperança als que creuen en un triomf del basc per fora de combat.

Nosaltres no abundem en aquesta opinió. No volem pas dir que creguem el "punch" de Paulino incapaç de donar-nos una sorpresa, però al nostre entendre, si bé la victòria correspondrà a l'Uzcudun, no serà sense que aquest hagi demostrat, al límit de les deu preses, la superioritat que damunt el paper li atorguem.

QUENSBERRY

ATLETISME

LA CARRERA A PEU D'AHIR

FERRER I L'EUROPA VENCEDORS :: MIQUEL EL PRIMER JUNIOR I GRANEL EL PRIMER NEÒFIT

Dels 86 corredors que varen disputar-se aquesta carrera, dos d'ells, Ferrer de l'Europa, i Miquel, del Barcelona, sobresortiren d'una faisó contundent per sobre de tots. Si bé el primer va marxar tot sol durant els sis quilòmetres, Miquel el va seguir amb molta regularitat a uns trenta metres de distància. Cal fer esment també del magnífic comportament de Tomàs, del Júpiter; Garcia, del Barcelona, i Granel, classificat en primer lloc entre els neòfits.

Per equips no hi hagué lluita. L'Europa fou el que presentà l'equip més complet. El Barcelona i l'Espanyol hi eren representats solament per dos o tres corredors, sense equip. Altres clubs, com el Tagamanent, Telefònica, etc., varen abstenir-se de prendre part en aquesta prova.

L'organització, a càrrec de la secció d'Atletisme de l'Ateneu Obrer Martinenc, bona; molt entusiàstica.

El Comitè Provincial de la Federació hi va contribuir d'una manera molt eficaç.

Fou desclassificat el corredor Albiol, per suposat professionalisme.

MURPHY

LA RAMBLA
us recomana que vegeu el
CINEMA PARIS
TEMPESTAT A L'ASIA
Superfilm soviètic d'avantguarda.

Classificació general

1. Lleonci Ferrer, senior, Europa, 2o' 6".
2. Joan Miquel, junior, Barcelona.
3. Gabriel Garcia, junior, Barcelona.
4. Julià Tornos, junior, Júpiter.
5. Josep Granel, neòfit, Natura.
6. Antoni Pedra, junior, Aire Lliure.
7. Didac Ventura, junior, Europa.
8. Joaquim Sors, senior, Europa.
9. Manuel Manyuchs, junior, Espanyol.
10. Josep Pont, neòfit, Aire Lliure.
11. Ricard Lucena, neòfit, Europa; 12, Enric Camps, idem, independent; 13, Pere Poquet, idem, Natura; 14, Laureà Nielles, idem, Europa; 15, Josep Rué, junior, Natura; 16, Josep Quesada, idem, Espanyol; 17, Germà Blanco, idem, Aire Lliure; 18, Josep Ripoll, neòfit, Reus; 19, Josep Domènech, idem, Gimnàstica de Badalona; 20, Josep Rifà, junior, Natura; 21, Antoni Navarro, senior, Europa; 22, Carles Ballester, junior, Júpiter; 23, Elies Sàbat, neòfit, Escola del Treball; 24, Manuel Andreu, junior, Júpiter; 25, Francesc Ollers, idem, Laietània; 26, Josep Ferrer, neòfit, Barcelona; 27, Josep Nogué, idem, independent; 28, Vicents Poquet, idem, Natura; 29, Pasqual Albert, idem, Europa; 30, Lluis Inyiesta, junior, Júpiter; 31, Manuel Pinazo, idem, idem; 32, Josep Ramon, idem, idem; 33, Josep Garcia, Gimnàstica Badalona, neòfit; 34, Antoni Cussola, junior, Espanyol; 35, Narcís Font, neòfit, Aire Lliure; 36, Josep Betrian, idem, Escola del Treball; 37, Rafel Serrano, junior, Martinenc; 38, Josep Terrats, neòfit, Júpiter; 39, Angel Godina, idem, independent; 40, Eduard Sanda, idem, Barcelona, etc., etc., classificant-se fins a 56 corredors dels 86 sortits. Els inscrits foren cent cinquanta.

Classificació per Clubs

Primer: Club Deportiu Europa: 1-5-6-8-10, 30 punts.

Segon: C. E. Natura: 3-9-11-13-18, 54 punts.

Tercer: C. D. Júpiter: 2-15-16-20-21, 74 punts.

Quart: P. D. Aire Lliure: 4-7-12-23-34, 80 punts.

Cinquè: Sport Ciclista Barcelona: 17-25-29-30-32, 133 punts.

¡CABALLERO!
Estaríamos dinero comprando en aquesta casa el vostre
Tall de vestir, Tall d'abric
Trinxeres
pell d'elefant
CUIROS QUALITATS GARANTIDES PREUS BARATISSIMS ALS MAGATZEMS DE
PAÑERIA TEXTIL CATALANA
Passatge de l'Angel 1 - Via Laietana

PER AL DIA 21 DE DESEMBRE I VOLTA A BARCELONA DE MARXA ATLETICA

Segueixen amb activitat els treballs per a l'organització de la I Volta a Barcelona de marxa atlètica, a la qual podran prendre part—sense passar a categoria superior—tots els atletes, àdhuc els seniors, que hagin actuat en la I Volta a Montjuïc.

La inscripció quedarà oberta el dia 1 de desembre vinent, a la Federació Catalana d'Atletisme, Doctor Dou, 10, entresol, i a l'estatge de l'entitat organitzadora, Roser, 11, baixos.

Pròximament posarem a coneixement de tots els atletes els premis rebuts per a la data prova, consistents, la majoria, en Copes, objectes d'art, medalles i altres objectes útils.

* * *

La Penya Deportiva Aire Lliure efectuarà diumenge vinent, dia 30, un match triangular al camp del C. D. Júpiter, amb els propietaris del terreny i l'Olímpic Basquet Club, efectuant-se les següents proves:

100, 400 i 1.500 metres llisos.

Relleus clímpics.

Salts d'alçària, de longitud i triple.

Llançament del pes, disc i javalina.

SUBSCRIPCIO PRO - PRESOS

	Pessetes
Suma anterior...	27.401'25
Agrupació Artística del Teatre Català d'Ametlla de Merola...	50'—
Producte de la venda de "La Rambla de de Catalunya". ...	2'—
Suma que segueix.	27.453'25

TOS
Una taza bien caliente corta la tos, catarros, gripe, etc.
CURA VEGETAL Nº15 DEL ABATE HAMON
En todas las farmacias y Ronda Universidad, 6 Barcelona

TEATRE NOU
Companyia SAUS DE CABALLE
Aquesta nit, a les deu. El gran triomf del mestre Vives,
NOCHE DE VERBENA
Demà, tarda, gran vermut popular Butaques a 2'50. General, 0'60. Primer i segon actes de
LOS GAVILANES
i
PACA LA TELEFONISTA
Totes les nits, l'exitàs
NOCHE DE VERBENA

Teatre Català Romea
Companyia VILA-DAVI
Aquesta nit, i demà, tarda, a les cinc, i nit, a un quart d'onze,
La veïna del terrat
Dimecres, tarda:
EL MISTIC
Totes les nits, el més gran èxit de l'any:
La veïna del terrat
Dijous i diumenges, tarda, l'obra per a infants
La flor del lliri blau

TEATRE NOVETATS
Aquesta nit, a les deu, l'èxit del gran Segarra:
LA CORONA D'ESPINES
Demà, tarda, LA CORONA D'ESPINES.
Nit, inauguració de les vetllades de la PENYA CATALANA:
La filla del Carmesí

CINEMES

COLISEVM
AQUESTA NIT, A LES 10:
REVISTA SONORA PARAMOUNT
SI, NO TENEMOS BANANAS
Dibuixos sonors Paramount, en espanyol
EL REY VAGABUNDO
Opereta cinematogràfica Paramount, tota en tecnicolor, per
Dennis King i Jeannette Mac Donald

CINEMA PARIS
Telèfon 14544.-Av. Pta. de l'Angel
TARDA, 4'30 - NIT, A LES 10
REVISTA GAUMONT
EL SENSACIONAL SUPER-FILM D'AVANTGUARDA
TEMPESTAD EN ASIA
DE L'ANIMADOR RUS PUDOVKINE, projectant-se: TARDA, 4'40 I NIT, A LES 10'10.
Obertura orquestra de "L'Arlesienne", de Bizet. I l'èxit d'E. VILCHES, MAURICE CHEVALIER, FEREDA I ROSETA MORENO en la desfilada de magnificències
Galas de la Paramount
Projectant-se: TARDA, 6'30, i NIT, a les 11'40.
Preus: BUTACA PATI, 2'00 PTES. ESPECIAL, 1'00 "

ROSSELLO CINEMA
(entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya). — Telèfon 76110.
SEMPRE GRANS ESTRENES MUDES
Avui, nit, a les 9'45:
COMICA (Fox)
Gato Periquito (Gaumont)
ENTREVISTA OPORTUNA (Fox)
EL BARRIO PELIGROSO (Gaumont), per Warner Baxter i Marta Sleefer.

TRANSMISSIONS
Cerveto
Coixinets a boles - Coixinets a roleus
Calderes, Màquines i Turbines a vapor.
Turbo-Alternadors, Turbines hidràuliques.
Reguladors, Bombes, Compressors, Pelipastres elèctrics, grues pont, etc.
Maquinaria
F. de P. CERVETO, enginyer, Ronda de Sant Pere, 64. - TELEFON 25704.
EL QUE NECESSITEU PER A LA VOSTRA NOVA INSTAL·LACIO, CONSULTEU-HO A LA NOSTRA OFICINA TECNICA

El match Espanya - Irlanda es jugarà a Barcelona el 26 d'abril de l'any vinent

Definitivament — per haver donat la conformitat la Federació de l'Estat lliure d'Irlanda — tindrà lloc a la nostra ciutat el match internacional de futbol entre els equips representatius d'Espanya i Irlanda, amb ocasió del festival esportiu que se celebrarà a la nostra ciutat a honor del Comitè Olímpic Internacional.

La data fixada és el dia 26 d'abril de 1931.

Aquesta serà la primera vegada que l'equip de l'Estat lliure d'Irlanda jugarà a la Península.

LA RAMBLA
us recomana que vegeu el
CINEMA PARIS
TEMPESTAT A L'ASIA
Superfilm soviètic d'avantguarda.

Ha estat designat l'equip d'Espanya contra Portugal

El senyor Mateos ha fet pública la composició de l'equip d'Espanya que ha de jugar a Oporto, contra el de Portugal, el dia 21.

Es el que segueix: Blasco, Ciriaco, Quincoces, Prats, Guzman, Peña, Lafuente, Regueiro, Goiburu, Chirri i Gorostiza.

Com a suplents han estat designats Beristain (porter de l'Alavés), Urquizu (defensa de l'Athletic de Bilbao), Esparza (mig centre del Madrid) i Lazcano (davanter del Madrid).

L'equip portuguès no es pot donar encara com a cosa certa. Diferències entre les Federacions de Lisboa i d'Oporto fan improbable la presència de jugadors de la primera capital esmentada.

Diumenge vinent, el Barcelona jugarà amb l'Athletic de Bilbao, a San Mamés

En partit amistós de tornavisita jugarà diumenge vinent a Bilbao contra els campions d'Espanya, l'equip campió de Catalunya.

El Barcelona farà ofrena d'un valuós present—una pilota de futbol brodada amb plata — a l'Athlètic, i l'equip blau-grana expedicionari serà, molt probablement, aquest: Llorenç Zabalo, Mas, Martí, Castillo, Ramon, Piera, Bestit, Arocha, Arnau i Perera.

Guzman no podrà jugar per haver de participar en el partit Espanya - Portugal, que es jugarà a Oporto. Pel mateix motiu no jugarà Goiburu. En compensació, l'equip bilbaí es trobarà mancat d'elements de tanta vàlua com Blasco, Lafuente, Chirri i Gorostiza.

La tercera divisió de Lliga

Hem assegura que la tercera divisió de la Lliga serà integrada exclusivament per Clubs Catalans i valencians, i que aquests seran: Gimnàstic, Levante, Saguntino, Sporting, Sabadell, Sans, Júpiter i Badalona.

Un partit entre periodistes

L'esperat partit entre les redaccions dels nostres estimats collegues "Xut" i "Mundo Deportivo" tindrà lloc, definitivament, dissabte vinent, dia 29, a les tres de la tarda, al camp de l'Europa (Guinardó).

L'expectació que aquesta tupada — que promet ésser més que aferrissada—ha desvetllat, és enorme. Cal dir, només, que a hores d'ara ja no es troba cap entrada al Centre de Localitats, i que han estat demanades forces per mantenir l'ordre, car es temen aldarulls produits per la gent que s'haurà de quedar al carrer.

Uzcudun i Carnera han promès assistir-hi.

Els altres partits a la Península

A SANT SEBASTIA

LA REAL SOCIEDAD AIXAFA L'OSASUNA DE PAMPLONA

Durant el primer temps, els donostiarres van marcar tres gols. El primer al cap de mig minut, d'un bon xut de Bienzobas, que va recollir una passada de Cholín. Sis minuts més tard, C. Bienzobas passà a Mariscal i aquest va marcar el segon gol.

Després la Real Sociedad va incórrer en falta per haver sortit el porter a cercar la pilota més enllà de l'àrea. L'àrbitre disposà un càstig que per la seva absurditat desconcertà el públic i els jugadors.

Quan feia un minut que havia començat la segona part, Bienzobas passà la pilota a Mariscal, i aquest, d'un xut magnífic marcà el primer gol. Aquesta jugada es reeptí en absolut al ca pde mitja hora de joc i en convertí en el quart gol donostiarra. Al cap de poca estnoa un defensa va incórrer en penalty per mans dintre de l'àrea, que l'àrbitre no vol veure, i als trenta-sis minuts, sorgeix el tercer gol dels realistes en rematar molt bé Cholin una passada de Bienzobas.

Es distingiren pels locals Ilundain, Cholin, Paco Bienzobas, Mariscal i Garmendia, i pels de Pamplona Senociaian, Apat i Osés.

Real Sociedad: Ezaguirre, Llundain, David, Amadeo, Ayestaran, Arana, Mariscal, C. Bienzobas, Cholin, P. Bienzobas i Garmendia.

Osasuna: Osés, Apat, Urdiroz, Besunartes, Senociain, Gurruchaga, Urrizalgui, Villacampa, Iturralde, César i Catachú.

NOTI-SPORT

Copes i medalles d'esport
Tomàs Palmada -- Plaça de Sant Just, núm. 1

Indústries de Pelleteria
Tapbioles i Pirretas, S. A.
Casa central: BARCELONA
Ferran, 21, i Raurich, 8 i 10
MADRID
6, Avinguda
C. Peñalver, 6
Marca Registrada
PARIS
68, Boulevard
Sebastopol, 68
FABRIQUES A BADALONA
Carrer Coll i Pujol, núms. 38 al 46
Renards ... ... des de 50 ptes.
Abrics imitació Castor " 125 "
" Petit Gris legítim " 1500 "
Abrics imitació Visson des de 225 ptes.
" Visson legítim ... " 5000 "
Catifes pell, 60×140 ... " 18 "
Catifes imitació tigre, 70×140 des de 25 ptes.
NOTA: Els nostres preus són incompetibles
GRAN PREMI A L'EXPOSICIO 1929 LA MES ALTA RECOMPENSA

MAGATZEMS FONTANELLA
ELS MILLORS ASSORTIMENTS DE ROBES PER A VESTITS I ABRICS DE SENYORA A PREUS MAI VISTOS
ANEU-HI I COMPAREU

FREIXENET
EL MILLOR XAMPANY
CAVES A SANT SADURNI D'ANOIA
Delegació i dipòsit
Princesa 20
Telèfon 11953
BARCELONA

RESTAURANT I VENDA DE PEIX, OSTRES I MARISCOS
BON TEMPS
7, QUINTANA, 7. — TELEFON 16102
(entre els carrers de Ferran i Boqueria)

articles i reportatges

Un perseguit per la "normalitat" Berenguer:

Indalecio Prieto

Sembla que hi havia el propòsit d'enviar el líder socialista — que actualment ha de viure amagat — a Chafarinas

En el número passat publicàvem unes sensacionals declaracions que un redactor nostre aconseguí dies passats d'Indaleci Prieto, el líder socialista. Com que amb motiu de la recollida de la nostra edició molts lectors habituals de LA RAMBLA DE CATALUNYA no pogueren adquirir el seu exemplar, creiem d'interès reproduir els fragments més importants de les declaracions de Prieto.

. . . . . .

¿HI HAGUÉ ORDRE DE DEPORTACIO CONTRA INDALECIO PRIETO?

—Però tot això no era, encara, suficient. Un bon dia, en sortir de Palau de despatxar amb el rei, el general Berenguer ordenà la meva detenció. Aquesta ordre coincidí amb l'arrest a Madrid del comandant Franco i de les detencions de Lluís Companys i altres amics a Barcelona. Sembla que hi havia el propòsit d'enviar-me, a hivernar a Xafarines. No em semblà lloc adequat i vaig procurar que no arribés fins a mi, i en la forma ideada, la invitació, per a la qual posava la brigada social madrilenya — que arribà a assetjar fins els meus familiars i amics — una insistència desacostumada.

Diuen que l'ordre de deportació ha estat ja rectificada, i que només es pretén vigilar-me però segueix la busca amb la mateixa tossuderia. Per de pronte, se m'ha incapacitat per a la propaganda, car no puc sortir del terme municipal de Bilbao, dintre del qual s'aplica la molt galdosa teoria del governador andalús que cap processat no pot participar en actes públics.

"NO HI HAURIA GOVERN CAPAÇ DE RESISTIR TRES DIES..."

—¿Què hauria de fer la Premsa, amic Prieto, davant la persecució de què se la fa víctima?

—No hi hauria Govern ni institució política capaç de resistir tres dies l'atur unànime de la Premsa: sucumbiria per asfixia en l'immens buit que es produiria. Però és quimèric de somniar en aquesta unanimitat. La Premsa d'avui representa interessos molt vastos i com tota empresa industrial de certa importància econòmica, manca de la independència necessària per afrontar en rebellió el poder públic.

—Tanmateix, això no pot durar...

—Ni pot ni ha de durar. Crec sinceramente que no es perllongarà. L'actual dictadura, hipòcrita, dissimulada i repugnant, no ha servit per a enganyar ningú.

. . . . . .

"LA MONARQUIA DEBILITADA EN ELS SEUS ELEMENTS DEFENSIUS, NECESSITA..."

—¿Veieu possible que Alba, Romanones, Alhucemas, Bugallal, etcétera, tornin altra vegada al Govern?

—Quan es féu públic allò que Alba tornaria a Esser ministre d'Alfons XIII vaig dir en un discurs a l'Ateneu de Madrid que hi havia una paraula exacta per definir el sentiment que allò m'inspirava: fàstic. El mateix puc dir de tots els altres, prestos a petonejar babosament la mà que els pegà. Sí, crec possible que tots ells arribin al Poder. Però, anem a comptes: ¿és que no hi estan ja enfilats?

Perquè els governadors d'ara són simplement els seus testaferros. Bugallal, el nom del qual heu esmentat, compta en el Govern amb una ampla delegació, i tots els altres tenen assegurat un ample marge de favor en l'encasellat electoral del ministeri de Governació. No admeto distincions, ni tan sols de matís, en els elements monàrquics. Veurem junts per defensar el tron liberals i conservadors, dictatorials i constitucionalistes. La monarquia, debilitada en els seus elements defensius, necessita agrupar-los tots. Enfront d'aquest bloc d'escombraries, el nostre de forces verges. No hi calen matisacions. A mi m'és completament igual que governi Berenguer o Alba, Romanones o Guadalhorce.

¿QUINS TITOLS D'INDEPENDENCIA POT OSTENTAR LA LLIGA?...

—¿Què penseu de l'actitud de Cambó i, en general, de les dretes catalanes?

—L'actitud de Cambó i dels que segueixen les seves inspiracions polítiques és en aquest moment—quant a l'aspiració autonomista de Catalunya — de franca... (N. de R.—És tan dur el qualificatiu de Prieto que encara no gosem escriure'l act.) Perquè tenint Catalunya a l'abast de la mà, i mitjançant l'adveniment de la República, la consecució d'aquesta aspiració, Cambó dirigeix el seu esforç i enfoca la seva maniobra a reforçar la Monarquia. Hi hagué un temps que semblava mostrar-se indiferent a la forma de Govern quan deia el seu "República? Monarquia? Catalunya!". Però ara no deixa lloc a dubtes el seu monarquisme, el qual sembla tan profund que no vacilla a sacrificar-hi els lemes catalanistes, el credo polític que li servì per exaltar la seva personalitat.

No fa molt — un mes i dies — arribà a Madrid, com a emissari de Cambó, Francesc Bastos, amb la llista dels membres de la Lliga que havien d'ésser encasellats a Catalunya i fora de Catalunya. Aquesta llista és de les recomanades amb predilecció a Governació. ¿No és lamentable que en moments com els actuals una força que pretén assumir la direcció política de Catalunya consagri les seves energies a obtenir aquest miserable favor de l'encasellat? ¿Quins títols d'independència pot ostentar la Lliga per a defensar l'autonomisme català sotmetent-se així a la institució que s'obstina a negar-lo?

"LES ESQUERRES DE CATALUNYA GRACIES A LA SEVA INCONTAMINACIO, HAURAN ACONSEGUIT..."

—Quant a les esquerres catalanes, al meu entendre donaren el pas més decisiu de la seva vida el dia 17 d'agost, data del Pacte de Sant Sebastià, en acceptar el requeriment de les esquerres espanyoles. Per mitjà de les esquerres catalanes, i solament per elles, amb exclusió d'altres forces d'allà, obtindrà Catalunya la seva autonomia.

I — acaba Indalecio Prieto — com que aquestes esquerres, gràcies a la seva puresa de conducta, a la seva incontaminació i, potser, al seu heroisme, hauran aconseguit que Catalunya vegi realitzat l'anhel més fortament arrelat en la seva ànima, per elles s'obriran de bat a bat les portes de l'esdevenidor...

M..., novembre.

DEFENSEM EL PRESSUPOST DE CULTURA

Quan escrivim aquestes ratlles s'està discutint el pressupost municipal. La sort que tingui el que fa referència a cultura no ha d'aturar-nos.

Defensem els diners per a les escoles noves que s'haurien de crear: escoles que enforteixin la salut dels infants; escoles espaioses, il·luminades pel sol i amb ventilació constant, de l'aire que ha de sanejar els pulmons, que ha d'oxigenar la sang i tonificar llur cos i permetre una pensa clara; escoles, si pot ésser, en mig dels parcs, on la vegetació purifica l'aire morbós de la ciutat.

Els fills de la ciutat són febles; les malalties dels nens arruïnen milers de famílies modestes i porten el dol a moltes llars barcelonines. La majoria dels nens que corren pels carrers de la capital i van a l'escola són malaltissos. Demà seran Joves treballadors amb poques energies; seran escolars que hauran donat un escàs rendiment mental, i que, adultes, es maridaran i engendraran una prole desvalguda. La raça degeneraria a la ciutat si no poséssim els infants en un ambient més higiènic. Hem de tenir jardins per a infants, on puguin passar agradablement i sense perill les hores del dia, amb mestres de párvuls, hem de sostreure els nens de les cases fosques i brutes, dels pisos eternament infectats.

Hem de crear cantines escolars. Tots els nois de deu a catorze anys han d'anar a l'escola i no hem de permetre que molts d'ells, per pertànyer a famílies pobres, hagin de treballar a les fàbriques en aquesta edat. Van a treballar per guanyar-se la subsistència, perquè el jornal del pare és esquifit. L'Ajuntament no pot canviar el règim de salari però pot donar menjar a aquests nois en els menjadors escolars.

Tot això depèn del pressupost de Cultura. Del pressupost de Cultura depèn en part la vida i salut de la joventut; del pressuport de Cultura depèn l'esdevenidor de la ciutat.

Els Sindicats obrers haurien de defensar el pressupost de Cultura, com si es tractés de la jornada de vuit hores o d'un augment de sou, que a real augment de sou equival.

Els grups escolars municipals, representen un important avenç en matèria d'educació: són escoles actives en les quals els nens desenvolupen amb tota la seva potència les facultats mentals; són escoles en les quals s'agermanen tots els ciutadans, en les quals no hi ha distincions de classes. Tots els infants de la ciutat haurien d'anar a les escoles municipals. Això no és cap atac al professor particular; els bons mestres particulars, treballant en les possibles escoles de l'Ajuntament, tindrien un camp més obert a les seves iniciatives, que de vegades no s'atreveixen a posar en pràctica en les escoles privades i econòmicament moltes també hi guanyarien.

Hi ha un gran enlluernament per les escoles dels convents. En Bofill i Mates, catòlic no sospitós, n'ha fet una crítica molt desfavorable.

Els nostres grups escolars municipals són tan bones escoles com les millors d'Europa. Nosaltres hem visitat les escoles anexes a l'Institut Rousseau de Ginebra i algunes "escoles noves" suisses; coneixem escoles models de França, Anglaterra, Bélgica i Alemanya, i després de tot trobem excellents les nostres escoles municipals. De manera que la nostra classe mitja i la classe rica educarien moltes vegades millor els seus fills enviant-los a les escoles municipals.

Caldria que la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, donés a conèixer per mitjà d'un petit opuscle o per la premsa el valor pedagògic de les seves escoles. Cal que els ciutadans coneguin les escoles municipals de la nostra ciutat.

S'han d'augmentar les escoles graduades del Municipi. Una bona formació mental en la infància té transcendència a tota la vida. Una bona ment és l'arma més poderosa del ciutadà modern.

Per aquests motius tots els ciutadans han de tenir un gran interès que s'apugi el pressupost de Cultura i han de manifestar-ho, perquè el dit pressupost no s'augmentarà sol. L'Ajuntament s'inclinarà davant la voluntat manifesta del poble; no per les intencions ocultes dels ciutadans. Es veritat que el polític bon escrutador pot comprendre aquest desig de cultura i sanitat ciutadana; però moltes vegades farà el desentès, si té interès a complaure una plutocràcia que ja en té prou amb les escoles actuals.

Defensem el pressupost de Cultura que subvenciona les entitats culturals dels treballadors; dels treballadors que no han trobat centres d'estudi i se'ls han hagut de formar ells mateixos amb un esforç i una constància admirables: tals l'Ateneu Enciclopèdic Popular, l'Ateneu Politècnicum, i tants d'altres Ateneus, entre els quals s'ha d'incloure, encara que sigui freqüentat pels escriptors, l'Ateneu Barcelonès. Els escriptors són treballadors com els altres que lluiten amb dificultats econòmiques extremes. Aquests centres s'han de subvencionar d'una manera espléndida perquè puguin complir com cal la seva missió docent. Que vegin els nostres regidors la subvenció que rep l'Ateneu de Madrid.

Defensem el pressupost de Cultura que necessita Barcelona. Defensem-lo tots ardidament. Que si ha estat petit fins ara és degut a què el poble no l'ha propugnat. I, nova democràcia s'estén, ja no està vinculada tan sols en les autoritats; tots els ciutadans conscients poden exercir-la des del míting, en la premsa, en la conversa i en el plebiscit. Quan hi ha una opinió col·lectiva s'imposa. Nosaltres intentem fer opinió.

C. ROFES

Nosaltres no podem inhibir-nos

Es evident que davant de les actuals circumstàncies, nosaltres, les dones, no podem ni devem restar indiferents. Són massa greus les qüestions que es ventilen —i que ens afecten de massa prop—, perquè restem, com fins ara, amb les mans plegades, esperant i sospirant sempre per l'ordre, encara que aquest sigui només que aparent, encara que aquest serveixi tan sols per tapar, amb una capa d'oli, les grans tempestes que agiten avui la societat.

No podem prendre els esdeveniments que l'un darrera l'altre es van succeint a casa nostra, amb aquell estoicisme de sempre —que no era res més que la màscara que cobria una manca completa de valentia i un egoisme refinat.

Els temps han canviat i amb ells les nostres obligacions. Hem de descartar absolutament, completament i d'una vegada per sempre aquell anacronisme, aquella falsedat que les qüestions socials i polítiques pertanyen únicament als homes, tant més quan és ben clar que totes elles ens afecten doblement, o sigui, per nosaltres mateixes i pels nostres, pels que nosaltres estimem.

No poden ésser-nos indiferents aquests problemes, cada dia més vius. Aquest neguit que mou la societat, a la recerca d'aquella claror, d'aquella justícia, d'aquella dignitat, hem de sentir-lo també nosaltres i hem de sentir-lo amb intensitat i amb convicció.

La vida moderna ens ha portat un seguit de canvis en tots els ordres, que totes hem acceptat amb joia. Hem adquirit una llibertat, la qual mai no haurien ni somniat les nostres àvies; hem après de cami r per la ciutat sense cambreres ni acompanyantes, ens és permès de viatjar, d'estudiar, de fer esport, i podem conduir un 40 HP., de la mateixa manera que servir un te amb tots els refinaments del confort modern. Totes aquestes coses les hem acceptades encisades, i les trobem molt bé, molt naturals, perquè amb elles sentim la joia del viure i l'alegria de trobar-nos amb la nostra pròpia personalitat. Però ben poques vegades hem sabut veure, hem volgut veure, que si ens hem sentit fortes i coratjoses per emmotllar-nos al viure modern, per al qual la gran majoria no estaven gens preparades, just és que sapiguem també, que vulguem també veure, sentir i estudiar els problemes socials actuals que tanta importància tenen perquè d'ells depèn la vida del nostre poble.

Es inútil que vulguem tancar els ulls. Es ben per demés que vulguem lliurar als homes únicament les preocupacions, les angunies, les agitacions per les quals travessem. No en trauriem pas res. Cada dia es fan sentir més fortes les ànsies de justícia i de redreçament que commouen de soca i arrel el poble i, vulguem o no vulguem, hem de viure aquests moments i hem de sofrir-ne les conseqüències.

¿Per què, doncs, no podem anar, amb gust i pel nostre propi voler, a la lluita? ¿Per què la dona —a la qual tan fácil li és avui adquirir una cultura que la posi en condicions— no ha d'interessar-se, profundament, sense vacil·lacions i sense por, en els problemes socials i polítics nostres?

¿A quin millor servei podem oferir els nostres sentiments, la nostra feminitat, a quina millor causa podem donar la nostra voluntat i els nostres esforços que a la del redreçament de la Pàtria?

Havem de pensar seriosament en totes aquestes coses. Tenim molta feina a fer, molta. Feina que la nostra condició de dones ens farà veure amb més claredat, amb més precisió. Cal només bona voluntat i una mica de valentia, per apartar de nosaltres aquella apatia que tan nostra haviem sabut fer, en quant es referia als assumptes que ens han semblat no afectar-nos directament.

Els anys de dictadura han estat —i són— una lliçó i una experiència, una trista experiència, i això, malgrat d'ésser una frase que s'ha repetit infinitat de vegades, ha d'ésser per a nosaltres sempre nova i sempre fresca. Fóra de doldre, molt de doldre que fóssim únicament les dones, les que no sabéssim treure d'aquella lliçó, d'aquella trista experiència, tot el profit que caldria.

Catalunya té moltes qüestions per resoldre i algunes d'elles són d'una força tal que fa impossible ajornar més la solució, la que cal, la justa. I per trobar-la, és necessari que totes hi aportem el nostre esforç, el nostre treball, la nostra voluntat. Així i tot, ha d'ésser costós d'arribar-hi.

Carme Espinosa de los Monteros

LA RAMBLA
us recomana que vegeu el
CINEMA PARIS
TEMPESTAT A L'ASIA
Superfilm soviètic d'avantguarda.

VOLUNTARIS CATALANS 1914-18

UN VOLUNTARI

I

AGOST 1914

—¡"El Liberal", "La Tribuna"... Amb la declaració de guerra...!

Els diaris van plens de la gran guerra desencadenada tot just. Diuen que tot el món s'hi ficarà. I a fe que ja hi ha un grapat de nacions embolicades. Però jo no crec que Espanya s'atreveixi a treure l'espasa. Vesl La seva germana Itàlia, malgrat dels tractats firmats, s'ha estimat més quedar-se tranquilla a caseta; almenys per ara. I totes dues s'assemblen tant!

Diguin el que vulguin, els homes d'aquestes nacions que estan en guerra han de viure una veritable pellícula d'acció. La línia de foc, buscar l'enemic a poc a poc, sense que ell se n'adoni, aprofitar tots els obstacles del terreny: els arbres, els pallers, les parets dels horts; trobar l'enemic desprevingut, saltar-li a sobre, lluitar, vèncer-lo i guanyar la batalla... ¡Ha d'ésser molt emocionant!

Però aquestes emocions no són per a nosaltres. Així serem neutrals, i prou. De totes maneres, a mi m'agradaria trobar-m'hi. ¿Qui sap si m'hi voldrien? I si em volguessin, amb quins aniria? Psè! Tant me faria els uns com els altres. Potser em són més simpàtics els francesos, perquè estan més a vora de nosaltres. I també a causa d'aquests pobres belgues atropellats... Tot just acabo de fer aquest acte de fe francòfil, que la postal —tan engrescadora— de la Núria Jo, que tinc penjada a la meva cambra, se'l-la que em somrigui! Sí, fet i fet; si hi anés, aniria amb els gavatxos! Potser no em voldrien per massa jove... I encara que em volguessin, ¿què en faria de la mare? ¿La deixaria així tota sola?... Val! No pensem més en ximpleries, que ja deu ésser tard. Caram, un quart de nou!... Em creia que era més matí... Apa, una mica de pressa... Bé! Ara m'ha caigut per terra el botó del coll! Maleït sigui! ¡Avui tornaré a fer tard al despatx!...

QUINZE DIES DESPRES

El tenedor de llibres sembla que me la tingui votada. Es veu que la meva persona no li cau en gràcia. A la més petita broma —¡un és jove!—, al més petit acudit o a la més lleugera gresca, es posa a cridar, i el que és més greu, ho xerra tot al principal. I el principal em diu que ja n'està tip de mi i que a la primera queixa em posarà al carrer. El que n'està tip de tots ells sóc jo. ¿I això d'amenaçar de posar-me al carrer? J pot fer-ho! ¿Que es pensa que pels vint-i-cinc duros que em dóna m'he d'estar tot el dia sense moure'm de lloc, amb la boca tancada i sense poder fer un cigarret? ¿Que es creu que sóc un esclau? El que li donarà la llauna seré jo i em buscaré feina en una altra casa. I si no trobo feina així me n'aniré a fora. O bé em faré voluntari. Ara ja sé que en demanen molts i que el consolat francès fa molta propaganda. Segons he sentit a dir fins paguen el viatge d'així a la frontera i arreglen els papers. Això sí que és condescendència, i no com el meu burgés, que et xuclaria la sang de viu en viu. Així és que, si al despatx em tornen a amoïnar, els engego a dida i els dic que si volen un negre que se'l vagin a buscar al moll. Després em presento al consolat, demano per ésser voluntari a la guerra. M'accepten, agafo el tren i...

...I la mare ¿què? Si li dic que marxo a la guerra, de l'esglai cau malalta. I pobra dona prou que n'ha passat a la seva vida! ¡Ah, si no fos per ella!...

Decididament no hi ha res a fer. Armar-se de paciència i aguantar la tirania del principal, del tenedor de llibres i de tutti quanti... ¡Què s'ha de fer!...

L'ENDEMA

Les coses han sortit a l'inrevés del que jo em pensava. No he estat jo el que els ha donat la llauna; han estat ells. Total per res. Un embolic de factures que m'he fet. He facturat a l'un el que havia d'ésser a l'altre; el client ha vingut tot furiós; el principal m'ha cridat i m'he trobat al carrer amb la mesada a la butxaca.

A la mare li he dit que al magatzem, a causa de la guerra, no treballen tant i que comencen a despatxar personal, i com que jo era el més jove m'ha tocat primer a mi...

El més empipador és que he anat a cercar feina a diverses cases i no n'he trobada enlloc. Aquesta tarda tinc ganes d'anar al consolat. No per res! Només per informar-me, i per veure com va això de l'allistament dels voluntaris. Només hi vaig per curiositat, perquè ja sé jo que a causa de la mare no puc marxar. Car, si no fos per ella...

.....?

He anat al consolat. Al rebedor he vist uns cartells en els quals hi havia pintat un soldat amb la baioneta enarborada: darrera, com a fons, una gran bandera francesa i als peus tot ple d'alemanys morts. Sí en tenen molts, de soldats com aquest, aviat els aliats no tindran enemics.

M'han demanat què volia i m'han fet entrar amb molta deferència en un despatx. Així m'ha rebut un senyor amb jaqué, barbeta negra i monocle. Tot plegat m'ha impressionat molt. Li he explicat, emocionat, que venia a inquirir detalls sobre l'allistament de voluntaris, i ell, molt atent, m'ha explicat un grapat de coses. M'ha parlat d'En Joffre, del rei de Bèlgica i del Kaiser. Tenia una mena d'accent, en parlar castellà, molt graciós, que feia pensar en aquells clowns del circ... ¡Però, quina persona més ben educada! ¡Quins gestos més acompassats! Em va convidar a fumar—tabac francès— i encara no haviem acabat de fumar la cigarreta, que, sense adonar-me'n, amb les seves bones paraules, ja m'havia fet firmar l'allistament; m'havia lliurat tres duros per al viatge fins a Cerbère. La resta del trajecte ho faria amb una "feuille de route". Després m'engegà a passeig i féu entrar un altre visitant.

Si us he de dir la veritat, quan vaig estar en possessió de tots els papers, em vaig trobar tot orgullós. Em sentia potser tan cofoi com aquells altres catalans que varen anar a Orient. Sota la meva pell sentia néixer l'ànima d'un nou Quixot.

L'ordre de marxa era per a l'endemà matí en el primer tren. Aquell senyor em digué que cada dia eren molts els espanyols que es feien voluntaris. Potser faria el viatge amb altres companys, i la cosa seria més divertida.

Així és que: ¡Visca la Legió Estrangera!, i endavant per la gran aventura!...

El més dur, però, queda per fer: convèncer la mare. La mare...

SOM-HI!

Aquest primer tren surt una mica massa matí. Com que no venia cap tramvia, la mare i jo hem hagut d'anar a peu fins a la plaça de Catalunya. Així, per fi, n'hem trobat un. Fugem amb els paquets i fem via cap a l'estació de França. La mare ja la tinc convençuda: li he dit que ara a França necessiten molts treballadors i que els paguen molt bé. Així, jo, a més de guanyar-me bé la vida, ho aprofitaria per aprendre el francès i quan tornaria a Barcelona, d'aquesta manera podria tocar una tecla més. De moment ella ha protestat, però com que li he dit que m'havia compromès i àdhuc havia rebut els quartos del viatge, la cosa no s'ha enlairat massa.

Més tard, de França estant, li escriuré la veritat.

Ja som a l'estació. Miro per tots costats per si veig alguns altres voluntaris com jo i malgrat d'haver-me dit aquell senyor que cada dia en marxaven uns quants, no en veig cap. El que sí veig és un funcionari del consolat, que de lluny em saluda; es passeja amunt i avall. Ha d'haver vingut per assegurar-se de la meva marxa.

El xiulet de la màquina. La darrera abraçada a la mare, les seves darreres recomanacions i a mi les primeres llàgrimes que m'entelen els ulls. En pujar al vagó les cames em fan figa i en l'espai d'un segon tinc consciència del que faig. ¿Es una atzagaiada? ¿Es...? Però és tard per a recular.

El tren arrenca. La mare plora, em fa adéu i s'eixuga els ulls. De la plataforma estant veig com es va allunyant, fins que un revolt em priva de veure-la. Pobra mare!...

Com un ninot entro al compartiment. Tinc unes ganes boges de plorar, però com que hi ha gent me n'estic tant com puc.

A poc a poc m'assereno. Al capdavall sóc jo que m'ho he buscat, tot això. Aquest nou camí que segueix el meu destí, he estat jo que l'he triat: doncs per què em queixo? La meva compassió, aquestes llàgrimes que volen sortir, se'n van per aquesta pobra víctima carregada d'anys, vestida de negre i amb mocador al cap, que se'n va ara tota sola de l'estació cap a casa...

Granollers... Empalme... Girona... El paisatge ha canviat i els meus pensaments també. Semblo tot un altre. Miro els meus veïns amb un aire de superioritat. Naturalment, parlen de la guerra. Els escolto estancant els ulls i afectant un aire de suficiència ridícula.

...Figueres... Si mengés un bocí? Obro un dels paquetets preparats per la mare. Per les taques d'oli en el paper conec quin és el de la teca. En veure la truita preparada per la mare poques hores abans —¡que poc havia de dormir la nit passada!— la meva energia sofreix un nou atac sentimental; una nova crisi. ¡Mareta meva! A hores d'ara ha d'ésser a la plaça i deu explicar a les venedores que té el fill camí de França! Camí de França... ah!... Em menjo la truita feta amb els ous comprats a ca l'adroguer Pepet, aquell adroguer que es creu amb l'obligació d'ésser germanòfil perquè té un cosí capellà.

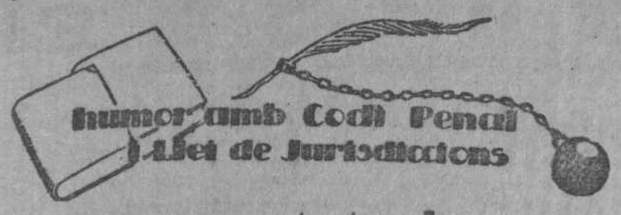
Per arrejar els pensaments surto a la plataforma. Pocs moments després arribem a Port-Bou. Una llarga espera, arrenquem i a la sortida del túnel, Cerbère.

Ja sóc a França. Baixo del tren.

En aquell instant, sense donar-me'n compte, he girat un full en el llibre de la meva vida...

LUCIEN

La setmana entrant:
"PRIMER CONTACTE AMB LA LEGIO"

On han estat els revolucionaris?

Avui fa vuit dies que la ciutat es va llevar com si tal cosa, i a migdia—un milió d'habitants—tota la vida barcelonina estava paralitzada. Simple vaga de protesta, es tractava simplement de vagar, no pas de prendre possessió del Govern civil, ni de trencar fanals i cremar cadires. I els vaguistes vagaren i es quedaren al carrer a prendre el sol. La força de l'organització sindical havia quedat demostrada. L'autoritat —que en la seva innocència havia arribat a creure's que la paralització del transport era impossible mentre no aprovés els Estatuts del Sindicat d'aquell ram—en fou la primera sorpresa i molestada. Aleshores, ¿quines mesures havia d'adoptar? Unes mesures encaminades a desprestigiar les masses obreres davant les classes mitjana i adinerada en primer lloc, i a demostrar que si l'organització obrera havia tingut prou força per a fer parar tota la ciutat, no la tenia per fer-li reprendre el seu ritme de treball.

El desprestigi, que l'autoritat perseguia, de les masses obreres, es demostra davant la complaença amb què els seus agents varen contemplar la trencadissa de fanals, bancs i vidres i la crema de cadires a la plaça de Catalunya. Un guàrdia civil havia dit a un bidell de la Universitat, al matí: —Tenim ordre de permetre que aixequin rails, que trenquin fanals, que petin vidres, que facin malbé el que els doni la gana. Només contestarem si se'ns apedrega.— L'autoritat va permetre que hi hagués destroça material per mitjà d'actes d'incivilitat, perquè aquests actes desprestigiessin la massa obrera davant la ciutat.

Si algú que ens llegeixi ens titlla de sindicalistes, perquè fem aquesta afirmació, li direm que no és exclusivament nostra, que és el pensament de tothom que té dos dits de front i que un dels directors de La Vanguardia, *el senyor Escofet, l'ha escrit en lletres de motllo en el seu diari, perquè els seus lectors hi veiessin una mica clar:*

Ha dit:

"Hemos visto impasibles romper a pedradas los faroles del alumbrado público, quemar las sillas de la plaza de Cataluña, destruir los bancos de los paseos. Estos actos estúpidos no los cometían los huelguistas. ¿Para qué? Su pleito nada podía adelantar con la destrucción inútil de pequeñas cosas necesarias para la comodidad del transeúnte. Desmandadas turbas de chiquillos practicaban alegremente este juego, con inconsciencia de pequeños salvajes. Pero nadie cuidó de evitar sus desmanes cuando hubiera bastado una voz para detenerlos. ¿I por qué esos chicos barceloneses se habían de sentir impelidos a la destrucción impremeditada de no importa qué cosas, si no brincaran en su interior los instintos primarios? Hay una estrecha relación entre su desenfreno y el gesto del vecino que arroja a la calle lo que le estorba en casa."

Segons el senyor Escofet, els que trencaren vidres i cremaren cadires eren "los mismos bárbaros que vimos ayer, en plena normalidad, jugando a fútbol, con una pelota de trapo, en los chaflanes del Ensanche".

I afegeix:

"El gesto del ciudadano que arroja en medio de la calle la basura recogida en su vivienda, apenas advierte la ausencia del basurero que debía ir a buscarla, és un gesto revelador de un egoismo desenfrenado. Pero el público no se acostumbra a las pequeñas molestias, y el desprecio al patrimonio común continúa manifestándose con impulso incivil."

Els agents de l'autoritat presenciaren amb complaença com escamots de vailets de 15 anys feien destroces. Haurien pogut evitar-ho, si haguessin volgut. Però es tractava que la ciutat visqués en l'alarma perquè els obrers havien declarat una vaga pacífica. I l'autoritat tenia interès a què no ho fos. Els obrers predicant la pau! Si la pau només la poden cotitzar la gent d'ordre!

Quants obrers hi ha a la presó? Diuen 140. La majoria d'ells detinguts perquè sí, quan es trobaven en els estatges sindicals a rebre ordres sobre el dia i hora de represa del treball. No feien, per tant, cap mena de coacció. Però àdhuc admetent que el governador els retingui presos per coaccionadors i provocadors de disturbis, que són 140 homes que se surten de la disciplina sindical, en una població obrera de 300.000 homes com Barcelona? ¿La massa obrera es va portar o no es va portar dignament?

L'autoritat devia contemplar en canvi amb satisfacció, perquè això era en desprestigi de l'organització obrera que havia declarat la vaga sense donar-n'hi coneixement, l'espectacle unànime de les mestresses de casa de Barcelona que dipositaren les escombraries al mig del carrer. En aquest aspecte no va ésser una minoria indisciplinada, hi va haver unanimitat de classes. Al passeig de Gràcia, les mestresses de casa feien llançar les escombraries al mig del carrer per les minyones, i al carrer de la Riera Alta les llançaven al carrer les mestresses mateixes.

Sobre 300.000 obrers, una minoria—140 homes—se sortí de la disciplina. Sobre un milió d'habitants, unànimement la burgesia, la classe mitjana i la menestral, va cometre l'acte revolucionari d'empastifar els carrers, podent-s'ho estalviar. (Sobre aquest punt no direm com s'ho podia estalviar, perquè de l'alcalde per avall, aquests dies tothom ha explicat prou detalladament el com i la manera.)

I és que en l'ordre de la vida social la mestressa que per egoisme individual llença les escombraries al mig del carrer, fa una tasca tan revolucionària com l'anarquista que llença una pedra o dispara un tret contra un tramvia, i com el confident que sembra l'alarma propagant que no s'ha de reprendre el treball, quan l'organització sindical ha donat ordre que es reprengui.

Dimarts a les dotze de la nit quan la Federació Local de Sindicats donà l'ordre de represa dels treballs l'autoritat encara no havia aconseguit el seu objectiu. Hi havia hagut pocs aldarulls i als carrers encara hi havia poca brutícia. Si els obrers es reintegraven al treball unànimement, una cohesió i una força desplegada en anar a la vaga quedaven demostrades una vegada més. Calia rompre aquesta unanimitat. Calia presentar davant dels ulls impressionables dels ciutadans no obrers la massa obrera com una organització dissolvent. Era una llàstima que només se'ls hagués acudit de cridar "Visca Rússia!" a quatre nois. I aleshores l'autoritat va fer una razzia de Sindicats. I en va tancar a Gràcia i a Sant Andreu, i al carrer d'En Guàrdia i al de Mercaders. Calia agafar gent, i aleshores escampà entre els obrers l'espècie que el treball no s'havia de reprendre fins que els presos fossin deixats anar.

I l'autoritat devia veure amb una gran satisfacció com s'escamparen totes les noves alarmistes que l'acord dels Sindicats ordenant que el treball es reprengués era fals; que no es tornaria a la feina fins que deixessin anar els detinguts; que els dirigents obrers havien perdut el control de les masses, etc.

La tàctica de l'autoritat ha estat aquests vuit dies mantenir l'alarma a Barcelona perquè les senyores de sa casa i els ciutadans amants de no perdre's ni un café d'havent dinat, blasmessin els obrers, i fins tornessin a parlar de la necessitat d'una nova dictadura amb certa complaença. Dilluns i dimarts, permetent que uns nois—no vaguistes—fessin l'incivil pel carrer, i de dimecres a dissabte sembrant la discòrdia entre els obrers, detenint-ne, i amb el pretext de defensar la llibertat de treball, posant metralladores i força allí on sabia que els obrers volien entrar, per tal que, sentint-se coaccionats, no entressin, aquesta ha estat l'obra de l'autoritat aquesta setmana. En aquesta funció alarmista realitzada per desprestigiar la massa obrera ha estat ajudada brillantment per totes les senyores de Barcelona—i que em dispensin, però el comte de Güell ha dit el mateix—amb l'espectacle de les escombraries. Aquests han estat els revolucionaris d'aquesta setmana.

—¿I doncs, i els obrers que havien iniciat la vaga?

—Tome, aquests no ho havien dit pas que haguessin de fer la revolució. El seu objectiu era completament passiu: arar. A centenars, el dimarts agafaven el tren de Sarrià i marxaven a collir bolets. Però l'autoritat havia de fer mèrits...

—¿Així vol dir que els únics que aquests dies no han fet funció revolucionària han estat els obrers?

—I és clar. Ho ha dit un dels directors de La Vanguardia *i ho ha dit—indignat, perquè hauria volgut una revolució sagnant i ningú li havia dit que s'hagués de fer—aquest periodista americà que ha marxat amb la cua entre cames.*

—Però, que ho diu seriosament tot això?

—No, home, no; que no ho veu que jo tinc l'encàrrec de fer humorisme?

J. VENTALLO

"Sepan los que lo deben saber que España no soportaría otra dictadura y que éste no es un pueblo de miserables capaz de vivir en perpetua sumisión a los violadores de las leyes y a las espuelas pretorianas."

("El Sol", de Madrid)

"Insinuar desde la Jefatura del Gobierno la posibilidad de una nueva dictadura ante la cual el Gobierno se sentiría impotente, es despojarse de toda autoridad y colocarse en situación de cómplice por dejación de poder."

("El Sol", de Madrid)

DON FRANCESC...

(De la nostra edició anterior, recollida per la policia.)

Era un dia gris. Gris i trist com els dies del nord. A l'estança — familiar i tèbia — hi havia aquell dia una llarga processó de visitants, amb una joia cordial a les mirades i a les mans. Venien tots amb una emoció greu, insegurs, amb el dubte encara de si fóra certa la notícia que havien llegit en els periòdics d'aquell matí. Una notícia que valia una edició especial, sens dubte. Venien tots amb un petit aire misteriós i, a la porta, guaitaven afanyosos cap a dintre amb mirada premiosa — mirada devota de fidel. Miraven, i l'emoció prenia un tint lleu i profund d'alegria:

—Sí, és ell...

"Es ell."

Havia arribat aquella nit en l'automòbil d'un amic, brut de pols de molts centenars de quilòmetres de ruta — ruta belga, francesa, catalana... Havia arribat aquella nit. Cap a la matinada, un motor cansat ralentí en el carrer desert i s'aturà davant la casa burgesa. Hi havia llum als balcons, en espera del viatger. Hi havia també, en el pis confortable, una cambra a punt. Una cambra preparada per bon s m: polides de dona — mans que no han oblidat, segurament, una flor en el pitxer i el llibre preferit a l'abast del desig de llegir.

El viatger arribaria cansat, potser, després de la dura jornada de ruta. El viatger era vell...

Però el viatger arribava sense cansaments. Entrà a la llar dels fills i omplí tota la porta amb la seva figura sòbria i escardalenca i amb el seu riure d'infant sota el bigoti blanc. En els ulls, però, la joia esdevenia humida, amb humitat de llàgrimes. Eren set anys que el viatger no havia trepitjat aquell àmbit dels seus fills, que no havia conegut la joia apacible dels mobles familiars. I davant la gran mirada dels néts — admiracions per l'Avi llegendari i bo, devocions pel vell orgullós i altiu que ha guanyat, des de les primeres hores de la vida, els somnis predilectes — el viatger ha tingut, incontenible, un plor lleu d'emocions...

* * *

"Es ell."

La corrua de visitants tingué, aquell matí gris, motiu de cordials abraçades. I l'estança familiar, entorn de la butaca fosca del viatger, s'omplí d'amics. Bons amics de sempre, que havien seguit devotament l'odissea del viatger per totes les terres del món. Una odissea d'ideals i de revolta, una odissea d'hores angoixades i gestes de cabdill.

I amics nous, també. Amics que s'acostaven a ell per primera vegada i per primera vegada venien a encaixar amb la mà dura i senyorial del viatger. Del viatger acusat d'imaginades culpes contra la Llei d'un Estat — no contra la Llei d'un poble — que venia, després de set anys d'absència, a afrontar aquesta Llei, segur que ella no podria acusar-lo de res perquè ell podia acusar de moltes culpes més.

Recordeu, don Francesc? El cronista s'acostà a vós per primera vegada, aquell matí gris de setembre, i sentí la noble puresa de la vostra abraçada i el timbre mate de la vostra veu. El vestit cendrós ponderava exactament la vostra silueta, el vostre rostre bru i els vostres cabells blancs. Ereu, més que mai, el soldat d'un ideal. El soldat civil, conscient dels destins del seu poble i disposat a servir-los en qualsevol moment. Qualsevol, encara que en el moment calgués jugar la vida.

Els amics seien al vostre costat, afanyosos d'escoltar-vos. Prop vostre, el més fidel de tots, el més estimat de tots: Ventura Gassol. Ventura Gassol, don Francesc, el company de Brusselles, de París, d'Hamburg, de Buenos Aires, de Montevideu. El company de "Villa Dénise" i de la Santé. El company enfervorit, dels lirismes heroics i de la veu dantoniana... I, en els genolls, els néts, amb la seva gran mirada d'admiracions, plena de carícies blaves.

Jo recordo bé la vostra veu mate i les vostres paraules d'aquell matí, don Francesc, quan ens comptàveu la impressió que us havia produït reveure la pàtria — en el matí gris — i la resposta als homes estranys que, feia poc, us havien vingut a importunar. La resposta que ells, en toçuda guàrdia a la porta del carrer, seguïen esperant amb estoicisme de mercenaris:

—M'han convidat a seguir-los i, és clar, m'hi he negat. Que vingui aquí, si vol, el seu Cap. Jo no els seguiré, ja els ho he dit, que no sigui per la violencia. Que se m'emportin, si volen. Si gosen. Jo he vingut aquí per presentar-me als que m'han de jutjar, si és que se'm pot acusar d'alguna culpa. I els que m'han de jutjar no són ells, no són "aquests". "Aquests", per a mi, no són ningú...

"Ningú"!... ¡Quina repugnància hi havia, don Francesc, en el vostre "ningú" d'aquell matí! Tota la vostra vida — afanyosa de civilitat, afanyosa de poble — en lluita contra aquest "ningú" que esdevenia un mur obstinat i insuperable davant un esdevenidor europeu i civil. "Ningú": Llei de Jurisdiccions, sang a l'estepa africana, conculcació dels drets, incivilitat, Assemblea de Parlamentaris, pobles sense sobirania, analfabetisme, aniversaris cruents, suspensió de garanties, paraules descoratjades en un Parlament falsificat, repressió, dictadura, persecució, exili... Tot això, tot això i més, hi havia aquell matí gris d'octubre en el vostre "ningú!"... I tota una vida dedicada, gallardament, a vèncer el mur que pressentíeu davant vostre, impossibi-

MACIA

litant la pàtria d'esdevenir una pàtria civil, una pàtria europea.

Recordeu, don Francesc?

* * *

Després... Ah, després! Eren moltes les repugnàncies vostres — vostres i nostres, don Francesc — per aquell "ningú" que havieu hagut d'esmentar. Eren moltes. Però, potser no hauríem gosat suposar que, en un minut, totes aquelles dèries de la vostra vida s'acumulessin conjuntes davant vostre per realitzar, sobre vós mateix, una suprema iniquitat de covardies.

Per aquell "ningú" hi havia hagut, fins aleshores, la "seva" llei, el "seu" ordre, la "seva" disciplina, el "seu" deure, la "seva" justícia, el "seu" dret, les "seves" garanties, la "seva" jerarquia. Fins aleshores, aquell "ningú" encara no s'havia atrevit a saltar en públic per sobre de la "seva" llei ni a prescindir del "seu" ordre. Fins aleshores, aquell "ningú" — capaç d'aplicar la llei de fugues mentre el poble no mirés — no hauria gosat a cridar, al mig del carrer, a plena veu, que quan calia sabia també prescindir de la "seva" llei i del "seu" deure. Per vós, don Francesc, féu aquesta excepció. Per vós cridà, amb tots els seus pulmons, que quan calia la llei no servia per a res. Per vós pregonà que quan calia els servidors de la "seva" llei sabien posar-se, ells també, fóra de la llei. I per vós, els servidors d'aquesta estranya llei saberen raptar-vos com uns atracadors i saberen endur-vos-en a un país estranger. A un país estranger que, també per vós, don Francesc, sabé conculcar fins a la vilesa totes les garanties humanes.

I per vós, encara per vós, don Francesc, altres jerarquies d'"aquell" ordre acceptaren l'encàrrec d'afirmar, davant els ulls atònits del poble que us havia vist, que no era cert que vós haguéssiu vingut al vostre poble.

Aquell "ningú", don Francesc, es venjava, en una venjança absurda i inoïda, de la vostra repugnància íntima per ell...

* * *

Tot, don Francesc, deu haver passat com un pesombre, per vós. Un pesombre fulminant i rar, que haurà enfortit més la vostra fe i haurà augmentat, si era possible, la vostra repugnància. Jo us imagino altra vegada, don Francesc, a la vostra cambra severa de l'exili, plena de llibres, de records i de fidelitats. Us imagino en un matí gris — semblant a aquell matí de Barcelona—, però sense la joia dels amics i sense la mirada dels infants. Prop de les vostres mans, el llibre preferit. Però en el pitxer — sense les mans bones i polides d'una dona — no deu haver-hi cap flor. I, potser, en els ulls vostres, una mica de malenconia. Malenconia de llargues anyades de lluita i de fe, de dures jornades de bregar; d'injustícies patides en carn viva...

Però, don Francesc, això s'acabarà. No en dubteu, ja. Cal que s'acabi. Definitivament, rotundament. El vostre poble — aquest poble civil, àvid de democràcies i de fraternitats, que vós heu imaginat — està ja cansat. Està ja decidit a no suportar per més temps tantes ignominies. Els pobles germans, els pobles d'aquesta Ibèria que vol ésser Europa, volen també acabar.

Espereu, don Francesc. Tingueu encara fet en tots nosaltres. No ha de passar molt de temps, no hi ha d'haver moltes postes de sol sense que vós torneu a ésser entre nosaltres. Espereu, don Francesc. Així sou estimat de tots, de tots els homes de bona voluntat, de tots els homes que senten els imperatius i les ambicions d'aquesta hora nova. De tots. I avui són tot el poble, don Francesc, en el qual no compten ja aquests pocs mesquinets que han perdut tota sensibilitat i no han protestat de la iniquitat que s'ha comès amb vós.

Espereu, don Francesc. Si aquests dies no heu sentit prou forta la nostra veu prop de vós, és que ens ocupava la sort d'altres ciutadans vexats, d'altres germans perseguits. Espereu.

I si a despit de tot, el poble no pogués encara enderrocar aquest mur — mur mongòlic, com ha dit Alomar — que ens allunya de la civilitat i d'Europa, torneu, don Francesc.

Torneu, sigui com sigui, a Catalunya. Torneu. Jo us dono paraula d'honor que el vostre poble sabrà defensar-vos. Sabrà impedir que es torni a cometre, sobre la vostra persona insigne, una nova infàmia. "Ells" s'han posat fora de la llei. Per vós, el vostre poble es posarà allà on calgui. Allà on calgui.

JOSEP M. MASSIP

Lectura ciudadana

* Dimarts passat a la tarda, celebrà sessió extraordinària l'Ateneu de Madrid, sota la presidència dels senyors Gallarza i Balbontín.

Fou llegida una proposició del senyor Ortega i Gasset, en la qual es demanava que l'Ateneu protesti enèrgicament i adequadament per la repressió de que fou víctima el divendres passat la massa obrera.

La proposició fou presa en consideració i defensada pel seu autor, el qual digué que la protesta ha d'ésser formulada davant els centres intellectuals de tot el món.

El senyor Carmona, en nom dels elements sindicalistes, demanà que a la proposició del senyor Ortega i Gasset s'hi afegis la protesta de l'Ateneu per la clausura de l'Ateneu de Divulgació Social.

S'hi accedí i quedà aprovada la proposició amb l'aditament proposat pel senyor Carmona.

* El diumenge passat es reuniren a Vergara representacions autoritzades de les dues organitzacions nacionalistes basques, partit nacionalista basc (nacionalistes radicals) i comunió nacionalista basca (moderats) i acordaren establir una unió entre aquestes dues branques del nacionalisme, per a la preparació i realització de la qual fou nomenada una Comissió executiva.

El nou partit seguirà fidel a les doctrines de Sabino Arana.

* Ha quedat constituïda la Delegació d'Acció Catalana de Sant Feliu de Codines. En la reunió de constitució va quedar elegida la Junta directiva, que formen els senyors:

Miquel A. Soler, president.
Gaietà Miralda i Permanyer, vicepresident.
Josep Umbert Puig, tresorer.
Tomàs F. Bosch, secretari.
Miquel Soler Mumbrú, comptador.
Jaume Carbonell, vocal.
Pere Serrats, vocal.

* Ha estat detingut a Madrid el periodista senyor Sànchez Rivera, autor de l'article "Enseñanzas de una huelga", publicat a "Heraldo de Madrid" i que provocà la suspensió per cinc dies el popular diari.

* A Hospitalet s'anuncia la pròxima aparició d'un periòdic catalanista que tindrà per títol "Bandera".

* S'ha publicat a la vila del Vendrell un nou setmanari que es titula "Temps Nous", i es diu portantveu de les aspiracions del poble.

* Per la Capitania general d'aquesta regió ha estat autoritzada la celebració del Consell de guerra d'oficials generals que ha de veure i fallar la causa instruïda pel comandant jutge Emili Linares contra el capità d'infanteria Josep Garcia Miranda i Esteban Infantes, per haver assistit a un míting republicà celebrat al mes d'abril darrer.

* Es diu que el vinent mes de desembre veurà la llum pública un nou setmanari titulat "Lluita", òrgan oficial dels elements republicans de Valls, el director del qual serà el president de la Junta municipal republicana d'aquella població, senyor Joan Ferrer Bella.

* S'ha constituït a Bellvís una entitat amb el nom de "Centre Republicà Català".

* Ahir, en el local del "Casino Feliuenc" de Sant Feliu de Codines se celebrà amb èxit enorme l'anunciat míting de propaganda de l'Acció Catalana, en el qual parlaren els senyors Trabal, Carrasco i Ragasol.

No ens és possible, per manca d'espai, publicar la ressenya de l'acte, que per la seva importància farà història a la vida ciutadana de aSnt Feliu de Codines.

No ens és possible de publicar avui l'habitual secció de José Díaz Fernàndez: "Carta de Madrid"

Quadrets de la setmana

Al matí de dilluns, primer dia de vaga general, un capellà baixava pel carrer de Lluria. En èsser davant del Ritz, veu un grup d'obrers que venia per la mateixa vorera, en direcció contrària. El reverend té un moment de dubte. Continua endavant? Gira en rodó?... Els obrers tenen un aire pacífic, però... anen a saber... En dies de vaga un capellà sempre ofereix certs atractius.

Finalment, el mossèn pren una decisió. Segueix caminant, amb un posat humilíssim. En creuar-se amb els obrers es treu el barret i saluda amb un somriure tebi i "engageant".

Escena de pellícula còmica, pel que podeu veure.

* * *

El guàrdia de seguretat arriba a casa seva fatigadíssim. Ha fet deu hores seguides de servei, i ara el quadret de la pau domèstica se li presenta amb les millors perspectives. Aquella sopeta, aquell llit, aquella tranquil·litat...

Entra al pis i es troba amb la dona feta una mar de llàgrimes.

—Què passa?

—El noi, el noi...

—El noi, què?

—Ha sortit al carrer, s'ha trobat ficat en mig d'unes corredisses, i un guàrdia civil li ha badat el cap d'un cop de sabre.

—L'han dut al dispensari?

—No. Aquí. Es al llit. Té febre.

El guàrdia de seguretat es dirigeix cap el quarto del noi. Abans d'entrar-hi, però, fa una petita operació: es treu el casc, la capa, la guerrera i es posa un "guardapolvos".

* * *

Davant del conflicte, el comte de Güell va tenir la visió bastant aproximada de la seva responsabilitat en aquells moments. I el nostre home es va fer una composició de lloc.

—A veure: ¿De quina manera es comportaria l'alcalde de Londres en un cas semblant?...

Sembla que l'alcalde de Londres hauria demostrat la seva energia no renunciant al clovell del trau i passejant-se enèrgicament en automòbil pels carrers de la ciutat.

—Amb això — deia el comte de Güell — s'obtenen dos resultats, i no dic que amb un tret es maten dos pardals, perquè la imatge no és pròpia d'aquests moments... (Somriure.) Es a dir: l'excursioneta en cotxe demostra, primer: que no hi ha tant perill com sembla i, segon: que no és veritat que s'hagi acabat la benzina, tal com fan córrer els alarmistes.

Després, l'alcalde va fer aquella enèrgica facècia de quedar-se a dormir a la Casa Gran. Si el seu secretari fos un home d'esperit, li hauria recomanat que l'endemà digués als periodistes:

—"Ha estat la meva nit de noces amb l'alcalde..."

L'alcalde de Londres no ho hauria pas dit millor. Però, pel que ens veu, el comte de Güell no ha tret altre partit de la seva primera nit d'amor municipal, que una curiosa proposició de l'agent de negocis d'una casa americana.

—Vostè declara que el bidet que es va fer portar és de la nostra marca, i nosaltres ens comprometem a edificar-li quatre mil cases barates.

L'alcalde, naturalment, no va acceptar. I va fer bé. No hi havia cap necessitat d'apellar a un reclam comercial per fer escampar de cap a cap del món el seu nom i l'anècdota del bidet, que en aquest cas han anat telegràficament lligades per a major glòria de Barcelona.

* * *

El problema de les escombraries va preocupar molt a tothom.

—Cal tenir molt d'amor al càrrec per a reportar temes de conversa — deia l'alcalde amb una ganyota de fàstic.

El fet és que les escombraries continuaven al carrer i ningú es preocupava de treure-les. Aleshores un clam unànime va sortir de la ciutat:

—¿Què fan els tècnics d'Unió Catalana?

Evidentment. El cas de tècnica i d'especialització era clavat. Però els tècnics no varen fer res.

Sentint-ho molt, ens veiem obligats a consignar, amb aquesta ocasió, el primer fracàs d'Unió Catalana.

* * *

Sembla que dimarts, al migdia, uns quants senyors dels que seien a la terrassa del Colom, varen aplaudir les evolucions d'un piquet de la guàrdia civil.

Es una llàstima que aquests senyors no es trobessin unes hores abans d'aquell matí a la Rambla de Santa Mònica. Allà haurien tingut una ocasió molt més a propòsit per a proclamar el seu legítim entusiasme.

JOSEP MARIA PLANA

* * *

Al Jutjat especial que instrueix els sumaris per delictes de Premsa ha comparegut Hilari Arlandiz, del setmanari "La Batalla", per a notificar-li l'acabament d'un sumari que se li instrueix per un article publicat a l'esmentat periòdic.

* * *

Llegim a "La Nau" que ha ingressat a la presó d'Orense el director del setmanari "La República", que es publica en aquella ciutat, Jacint Santiago, per ordre de l'autoritat militar, que instrueix sumari per un article publicat en l'esmentat periòdic.

L'article és original del Pare Pere Anton, sacerdot sortit de la Companyia de Jesús, que desaparegué.

* * *

Per a avui estan citats al Jutjat del Sud el director de LA RAMBLA DE CATALUNYA i el regent de la nostra impremta, per ta de declarar amb motiu de la recollida de l'últim número i la denúncia presentada pel fiscal amb motiu d'un article que hi publicàvem i que, segons les nostres referències, és la "Carta de Madrid".

Endavant, i visca la normalitat!

La cacera del periodista

Ha estat suspesa per un mes la publicació del setmanari "Nosotros", de Madrid, segons sembla amb motiu de la publicació de certs comentaris sobre la darrera vaga.

* * *

Així mateix, l'últim número de la revista que dirigeix a Madrid el nostre collaborador José Díaz Fernández, "Nueva España", ha estat recollit per la policia. Segons llegim a "El Sol", els agents van presentar-se a la impremta i van incautar-se de la tirada íntegra del número.

* * *

El periodista senyor Sànchez-Rivera, detingut a Madrid, ha escrit una carta als diaris dient que el seu empresonament té caràcter governatiu, i demana, naturalment, que se'l lliuri als Tribunals, "puesto — diu — que sólo éstos deben acordar lo que proceda sobre su situación jurídica en una época en que, al decir del Gobierno, no está sometida España a una Dictadura. Al juez corresponde determinar si debe encontrarse en libertad o en prisión".

—¿I si haguéssim començat l'espectacle amb el número dels gasos lacrimògens?

—Era inútil!!... Amb l'escàndol no hi vèiem de cap ull.